

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΟΜΑΔΑΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
6-11-2016

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ
Πλάτωνα Πρωταγόρας 322Α-323Ε

[...]Ζεύς οὖν δείσας περί τῷ γένει ἡμῶν μή ἀπόλοιτο πᾶν, Ἐρμῆν πέμπει ἄγοντα εἰς ἀνθρώπους αἰδῶ τε καί δίκην, ἵν' εἶεν πόλεων κόσμοι τε καί δεσμοί φιλίας συναγωγοί. Ἐρωτᾷ οὖν Ἐρμῆς Δία τίνα οὖν τρόπον δοίη δίκην καί αἰδῶ ἀνθρώποις· «Πότερον ὡς αἱ τέχναι νενέμηνται, οὕτω καί ταύτας νείμω; Νενέμηνται δέ ὧδε· εἷς ἔχων ἰατρικὴν πολλοῖς ἰκανός ἰδιώταις, καί οἱ ἄλλοι δημιουργοί· καί δίκην δὴ καί αἰδῶ οὕτω θῶ ἐν τοῖς ἀνθρώποις, ἢ ἐπὶ πάντας νείμω;» «Ἐπὶ πάντας,» ἔφη ὁ Ζεύς, «καί πάντες μετεχόντων· οὐ γὰρ ἂν γένοιτο πόλεις, εἰ ὀλίγοι αὐτῶν μετέχοιεν ὥσπερ ἄλλων τεχνῶν· καί νόμον γε θεός παρ' ἐμοῦ τόν μὴ δυνάμενον αἰδοῦς καί δίκης μετέχειν κτείνειν ὡς νόσον πόλεως.» Οὕτω δὴ, ὦ Σώκρατες, καί διὰ ταῦτα οἱ τε ἄλλοι καί Ἀθηναῖοι, ὅταν μὲν περί ἀρετῆς τεκτονικῆς ἢ λόγος ἢ ἄλλης τινός δημιουργικῆς, ὀλίγοις οἴονται μετεῖναι συμβουλῆς, καί ἐάν τις ἐκτός ὢν τῶν ὀλίγων συμβουλεύῃ, οὐκ ἀνέχονται, ὡς σύ φῆς - εἰκότως, ὡς ἐγώ φημί - ὅταν δέ εἰς συμβουλήν πολιτικῆς ἀρετῆς ἴωσιν, ἦν δεῖ διὰ δικαιοσύνης πᾶσαν ἰέναι καί σωφροσύνης, εἰκότως ἅπαντος ἀνδρός ἀνέχονται, ὡς παντί προσῆκον ταύτης γε μετέχειν τῆς ἀρετῆς ἢ μὴ εἶναι πόλεις. Αὕτη, ὦ Σώκρατες, τούτου αἰτία.

Ἴνα δὲ μὴ οἴῃ ἀπατᾶσθαι ὡς τῷ ὄντι ἡγοῦνται πάντες ἄνθρωποι πάντα ἄνδρα μετέχειν δικαιοσύνης τε καί τῆς ἄλλης πολιτικῆς ἀρετῆς, τόδε αὖ λαβέ τεκμήριον. Ἐν γὰρ ταῖς ἄλλαις ἀρεταῖς, ὥσπερ σὺ λέγεις, ἐάν τις φῆ ἀγαθὸς αὐλητῆς εἶναι, ἢ ἄλλην ἠντινοῦν τέχνην ἦν μὴ ἔστιν, ἢ καταγελῶσιν ἢ χαλεπαίνουσιν, καί οἱ οἰκειοὶ προσιόντες νουθετοῦσιν ὡς μαινόμενον· ἐν δὲ δικαιοσύνη καί ἐν τῇ ἄλλῃ πολιτικῇ ἀρετῇ, ἐάν τινα καί εἰδῶσιν ὅτι ἀδικός ἐστιν, ἐὰν οὗτος αὐτὸς καθ' αὐτοῦ τάληθῆ λέγῃ ἐναντίον πολλῶν, ὃ ἐκεῖ σωφροσύνην ἡγοῦντο εἶναι, τάληθῆ λέγειν, ἐνταῦθα μανίαν, καί φασιν πάντας δεῖν φάναι εἶναι δικαίους, ἐάντε ὧσιν ἐάντε μὴ, ἢ μαίνεσθαι τὸν μὴ προσποιούμενον [δικαιοσύνην]· ὡς ἀναγκαῖον οὐδένα ὄντιν' οὐχὶ ἀμῶς γέ πως μετέχειν αὐτῆς, ἢ μὴ εἶναι ἐν ἀνθρώποις.

A. Να μεταφράσετε το απόσπασμα: «Οὕτω δὴ, ὦ Σώκρατες ... νουθετοῦσιν ὡς μαινόμενον».

Μονάδες 10

B1. «αἰδῶς», «δίκη»: ποιο εἶναι το περιεχόμενο καθεμιάς ἐννοίας;

Μονάδες 8

B2. Να αναπτύξετε το επιχείρημα που χρησιμοποιεῖ ο Πρωταγόρας για να αποδείξει την καθολικότητα της πολιτικῆς ἀρετῆς.

Μονάδες 15

B3. «ή μη είναι ἐν ἀνθρώποις»: να σχολιάσετε τη φράση και να τη συσχετίσετε με την ποιή που προτείνει ο Δίας για όσους δεν μπορούν να συμμετέχουν στην *αἰδῶ* και τη *δίκη*.

Μονάδες 7

B4. Ποια είναι τα δύο θέματα στο έργο *Πρωταγόρας* και πως αντιμετωπίζονται από το Σωκράτη και τον Πλάτωνα;

Μονάδες 10

B5. Με ποιες λέξεις του κειμένου συγγενεύουν ετυμολογικά οι παρακάτω: παροχή, ιστορία, δειλός, εξήγηση, κατάληψη, όλεθρος, προφητεία, ποίηση, μάντης, σύνθεση.

Μονάδες 10

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!!!

ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΠΙΜΕΛΗΘΗΚΑΝ ΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ:

ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ ΕΛΙΣΑΒΕΤ

ΚΑΡΑΒΑΣΙΛΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΠΑΠΠΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ (ΑΔΙΔΑΚΤΟ)
Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ (ΘΕΡΙΝΑ ΤΜΗΜΑΤΑ)
6/11/2016

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἄλλ' οἶμαι οἱ τιθέμενοι τοὺς νόμους οἱ ἀσθενεῖς ἀνθρώποι εἰσιν καὶ οἱ πολλοί. Πρὸς αὐτοὺς οὖν καὶ τὸ αὐτοῖς συμφέρον τοὺς τε νόμους τίθενται καὶ τοὺς ἐπαίνους ἐπαινοῦσιν καὶ τοὺς ψόγους ψέγουσιν· ἐκφοβοῦντες τοὺς ἐρρωμενεστέρους τῶν ἀνθρώπων καὶ δυνατοὺς ὄντας πλέον ἔχειν, ἵνα μὴ αὐτῶν πλέον ἔχωσιν, λέγουσιν ὡς αἰσχροὺν καὶ ἄδικον τὸ πλεονεκτεῖν, καὶ τοῦτο ἐστὶν τὸ ἀδικεῖν, τὸ πλέον τῶν ἄλλων ζητεῖν ἔχειν· ἀγαπῶσι γὰρ οἶμαι αὐτοὶ ἂν τὸ ἴσον ἔχωσιν φαυλότεροι ὄντες. Διὰ ταῦτα δὴ νόμῳ μὲν τοῦτο ἄδικον καὶ αἰσχροὺν λέγεται, τὸ πλέον ζητεῖν ἔχειν τῶν πολλῶν, καὶ ἀδικεῖν αὐτὸ καλοῦσιν· ἢ δέ γε οἶμαι φύσις αὐτὴ ἀποφαίνει αὐτό, ὅτι δίκαιόν ἐστιν τὸν ἀμείνω τοῦ χειρόνος πλέον ἔχειν καὶ τὸν δυνατώτερον τοῦ ἀδυνατωτέρου.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε το παραπάνω κείμενο.

Μονάδες 20

B. Να γραφούν οι ζητούμενοι τύποι:

- οἱ ἀσθενεῖς : γενική και αιτιατική ενικού
- πλέον : τον ίδιο τύπο στον θετικό βαθμό
- ταῦτα : γενική πληθυντικού του θηλυκού
- φύσις : δοτική πληθυντικού
- τὸν ἀμείνω : οι ἄλλοι βαθμοί του επιθέτου
- ἔχειν : τον ίδιο τύπο στον μέλλοντα
- λέγουσιν : β' ενικό προστακτικής αορίστου β'
- ζητεῖν : α' πληθυντικό οριστικής παρατατικού
- ὄντες : α' ενικό ευκτικής μέλλοντα.
- τίθενται : γ' πληθυντικό υποτακτικής ενεστώτα.

Μονάδες 10

Γα. Να αναγνωριστούν συντακτικά οι ακόλουθοι τύποι:

οἱ ἀσθενεῖς, τῶν ἀνθρώπων, τὸ ζητεῖν, ἀδικεῖν, τὸν ἀμείνω.

Μονάδες 5

Γβ. Να αναγνωρίσετε πλήρως τις δευτερεύουσες προτάσεις:

- «ίνα μή αὐτῶν πλέον ἔχωσιν»
- «ὅτι δίκαιόν ἐστιν τὸν ἀμείνω ... τοῦ ἀδυνατωτέρου»

Μονάδες 5

ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΠΙΜΕΛΗΘΗΚΑΝ ΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ:

ΒΑΒΟΥΡΑ ΜΑΡΙΑ
ΓΙΑΝΝΗΛΕΡ ΚΑΤΕΡΙΝΑ
ΔΙΑΚΟΣΑΒΒΑ ΕΙΡΗΝΗ

SYSTHMA